

אינם משוגעים

עם תדי קאופמן, והובס בגדול. הוא ידע שהוא מתמודד כנגד כל הסיכויים, והציג את התמודדותו כמחאה של צעיר על המנגנון. וכך, למרות שקיבל מיספר זעום של קולות, נשמר כמי שיש לו אופציה, כאלטרנטיבה, עובדה היא שהפעם התמודד וניצח ברוב גדול. גם מיכאל לפידות, ראש-עיריית-רחובות הנוכחי, התמודד בעבר עם יחוקאל הרמלך מהליכוד, שכיהן בתפקיד ושנחשב כראש-עיר טוב. לפידות הפסיד פעמיים, אבל בפעם האחרונה, כשהרמלך כבר לא רץ מולו, הוא התמודד וניצח.

דוגמה נוספת מארצות-הברית היא מועמד דותו הסרת-הסיכויים של הרמקרט ג'ורג' מקיגורן ב-1972 מול ריצ'ארד ניקסון. למרות הסקרים שהבטיחו לו תבוסה נוראה, הוא התמודד כדי להישאר בתודעה, ואכן נחל תבוסה נוראה.

יש לך דוגמות עכשוויות של מתמודדים חסרי-סיכוי, הנובעות משיקולים אחרים?

כן. אם יורשה לי להיבא, אני מניח שרשי צנו העכשוויות וחסרת-הסיכויים של מאיר פעיל מעט מפי' לתפקיד מוכר מועצת פועלי תל-אביב היא רק סימן לניסיונו לעי-שות, קאס-בק" פוליטי בדרגים גבוהים יותר. גם עמיר פרץ, שהעלה לפני שלושה חודשים את מועמדותו לתפקיד מוזל ההסתדרות, ושהודיע שיתמודד עם ישראל קיסר במרכז העבודה, ידע שאין לו סיכוי.

כרגע, למרות שהסיר את מועמדותו, הוא ייתפס כמועמד טיבועי לתפקיד.

אין מיקרה שבו שיקולו של המתמודד לרוץ הוא מוטעה?

לעתים מתבררים שיקולים רציונליים כמוטעים בדעיכה, אבל ברגע שבו הוא החליט להתמודד זו היתה האלטרנטיבה הכי טובה. למרות שזה, כמוכונ, לא מדע מדוייק, הרי שבעיקרון מה שנראה למישהו מהצד כשיגעון, הוא מבחינת המתמודד הכרעה רציונלית, שנערכה אחרי ששקל את האלטרנטיבות השונות.

טיפוס אחרון של מתמודד חסר-סיכוי, שכדאי להזכיר אותו, הוא המתמודד בנוסח של "תמות נפשי עם פלישתים". אלה מתמודדים כדי להפחית מסיכויי של מתמודד אחר, השנאו עליהם.

ראינו זאת בבחירות האחרונות לרשויות המקומיות. מתמודד שהפסיד בבחירות הפנימיות בסניף מילפגתו רץ כדי "לדפוק" את מי שניצח אותו במילפגתו. כך הוא מעלה, כמוכונ, את הסיכויים שיוצע לו משהו תמורת הורדת מועמדותו, או אחרי הבחירות.

זכורה עריקתה של רינה ברטל מהמערך בסיכוב השני בבחירות האחרונות לראשות העיר רעננה. היא תמכה במועמד הליכוד. זה אכן ניצח, וכך דפקה את המועמד הרישמי של המערך וגם קיבלה תפקיד.

וולך במסע-הבחירות
עכשיו הוא סגן

מטרתם היתה להיכנס לתודעה, וסביר להניח שרובם ירוצו גם בפעם הבאה. גרשון גלמן, מי שנבחר כעת כמועמד המ

התמודד על המועמדות לנשיאות בפעם הראשונה וידע שייכשל — אכן נכשל. בפעם השנייה הוא רץ וניצח בגדול. המתמודד יודע שאם לא יתמודד — לא יעלה למודעות. הוא "זורע זרעים".

תמיד כדאי להתמודד? אין נדקום למפסידן? למשל — שתיווצר לו תדמית של מפסידן?

מובן שלא מדובר במדע מדוייק, ולא הכל נכון תמיד. אבל בעיקרון צריך להסתכל בדברים רציונליים, ולהבין שהמפסידן יודע מה שהוא עושה. צריך להסתכל בעולמו ולהבין שמכחינה אישית הוא עשוי להרויח יותר מכפי שיפסיד. לגבי תווית של מפסידן מדובר באדם שאין לו תווית קודמת של מצ-ליחן, ולכן אינו מסכן כלום.

בדקתם דוגמות קונקרטיים של מפסידנים בפוליטיקה הישראלית?

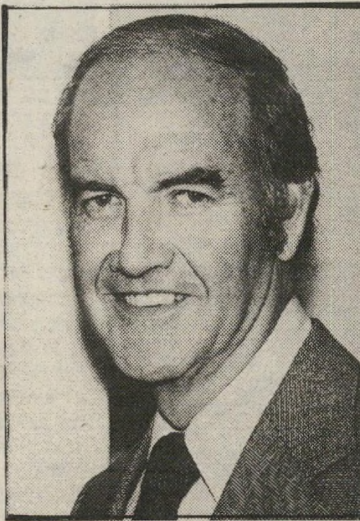
כן, למשל נתן וולך — מועמד המערך לראשות העיר תל-אביב. וולך הכין את הכל לכך שלא יניצח, וזאת ההתמודדות הכי נוחה. כשראינו אותו, הוא נימק את ריצתו בכך ש"המפלגה ביקשה" "לצו התנועה". כיום הוא סגן-ראש-העירייה, למרות שהפסיד. גם שמר אל פרסבורגר, מועמד הליכוד לראשות העיר ירושלים, שרץ נגד טדי קולק, היה מועמד חסרי-סיכוי. אבל כיום יודעים לפחות מיהו, והעובדה שרץ עשויה גם להועיל לו בעתיד. גם יעקב שמאי ידע בבחירות הקודמות להתמודד שאין לו סיכוי — ולמרות זאת התמודד. אלמלא נשאר על המפה הפוליטית — הוא גם לא היה רץ היום, כשיש לו סיכוי להשיג הישג טוב יותר. חוץ מזה, גם הכוח שצבר בליכוד בא לו מפני שרץ להתמודדות. כלומר — הוא הפסיד בקנה-מידה הסתדרותי, אך פנימית-מפלגתית חיזק את כוחו.

יש גם דוגמות נוספות של רשימות קיקיוניות, הרצות לכנסת, כמו "הכוח השקט" של יעקב גרוס בבחירות האחרונות, או הרץ הניצחי, ויקטור תייר. במיקרים אלה רצו אנשים אלה להעלות נושא מסויים לסדר-היום הציבורי: גרוס יצא נגד הביורוקרטיה ותייר בעד הנרכאים והמיסכנים בתברה. לפי ראינות איתם ברור ששניהם העריכו מראש שאין להם סיכוי.

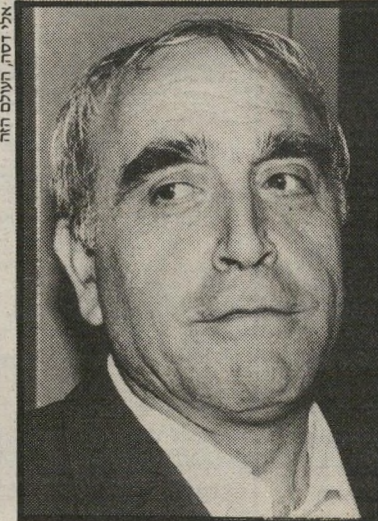
דוגמות אחרות הן ההתמודדויות הפנימיות במפלגות על המועמדות לכנסת. במערך, למשל, התמודדו 86 על מקום בכנסת, ובליכוד יותר מ-100. למעטים מאוד היו סיכויים ריאליים, ורובם ידעו זאת מראש.

רגן
הצליח בפעם השנייה

מקיגאורן
התבוסה היתה מובטחת

שמאי
נשאר על המפה

פעיל
מוסה קס'ב'ק